

SIPOS MIHÁLYAL A DÉLÉPRŐL, A HÁZGYÁRI LAKÁSOKRÓL, A CSŐDBE MENT VÁLLALKOZÁSOKRÓL

Nyugdíjba készül a panelkirály

Nézetei vitathatók? Senki nem tagadja. Véleménye elgondolkodtató? Azt hiszem, ezzel sem lehet vitába szállni. Ugyanis Sipos Mihály olyan korban volt Csongrád megye életének egyik meghatározó személyisége, amelynek tény-szerű, indulatoktól mentes értékelése még ma is várat magára. Egy biztos: a Délép volt vezérigazgatója, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának egykori tagja ma sem köntörfalaz. Úgy véli, igenis dicséretre méltó munkát végzett cége három évtizeden át, s óriási hiba volt parancsszóra szétveretni a jól üzemelő nagyvállalatokat.

Igencsak ellentmondások köthetnek Szipos Mihályról most nyáron. Volt, aki azt hallván, a Délép egykori vezérét szeretném szóra bírni, úgy fogalmazott, kiváló szakember volt, remekül irányította a rábízott vállalatot. Más úgy emlékezett rá, mint olyan emberre, akinek a kezében túl nagy hatalom összpontosult. De olyat is hallottam – utalva a Délép által felépített több tízezer betonháza –, hogy ő volt a panelkirály. Ám nincs ebben semmi különös, személye már a hetvenes-nyolcvanas években is igencsak megosztotta a közvéleményt. Amit viszont senki nem vitatott el tőle: az ő irányítása alatt lett a Délép az ország egyik legnagyobb építőipari vállalata. Volt olyan időszak, amikor 7500 munkást foglalkoztatott ez az óriáscég, saját házgyárral, sportkomplexummal büszkélkedhettek, a legjobbak között vitézkedtek sportolók, néptáncscsoportjuk a világot járta, s elég körbenézni Csongrád megye lakótelepein ahhoz, hogy elismerjük, nagyon is maradandó nyomot hagytak világunkon.

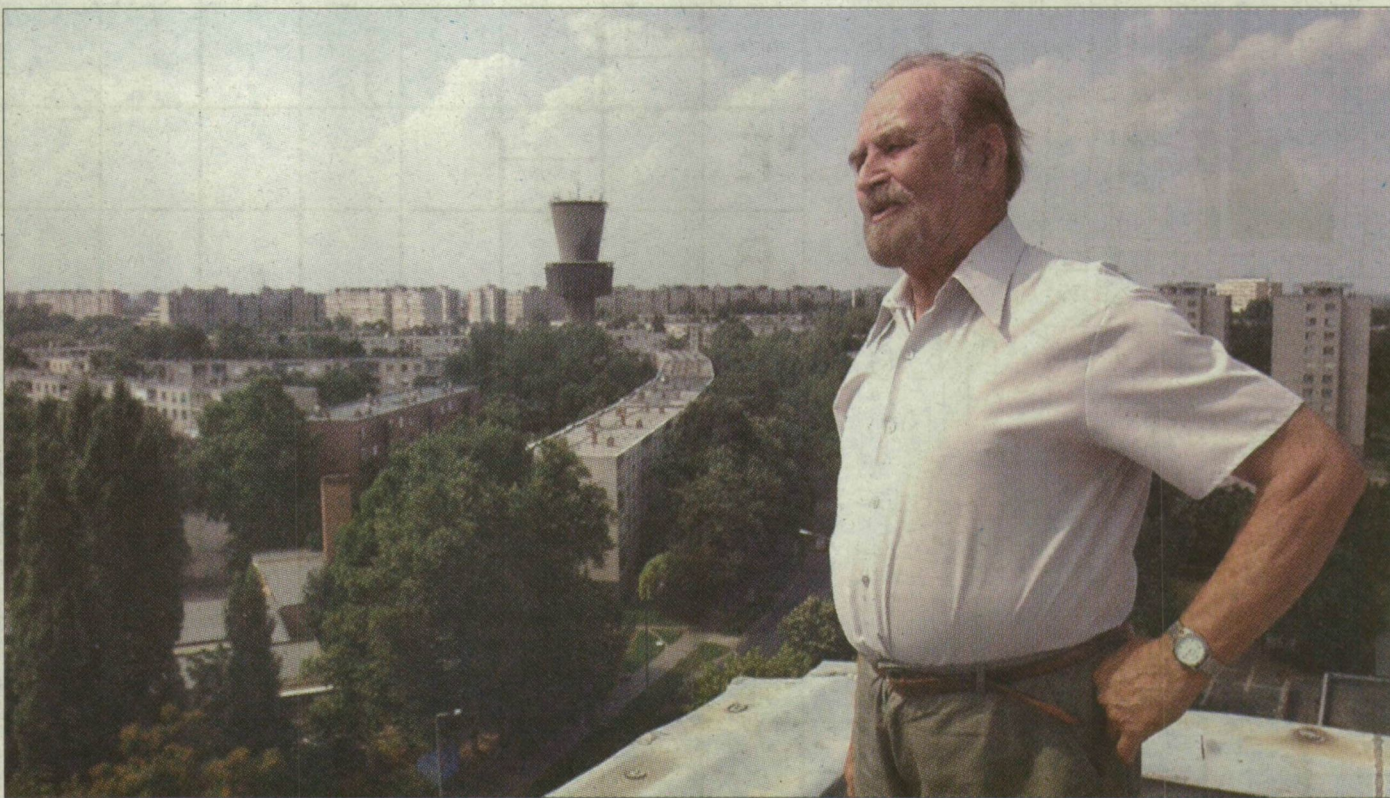
Iskolák és olcsó panellakások

De vajon mennyire elégedett teljesítményével ennyi év távlatából visszatekintve maga Sipos Mihály? – tettem fel a kérdést a ma is aktív, saját vállalkozását nem lanyhuló lendülettel vezető 77 éves építész-mérnöknek újszegedi otthonában.

– Úgy érzem, büszkén tekinthetek vissza a magam mögött hagyott évekre, mert olyan vállalatot irányíthat-

tam, ami a szocialista viszonyok között is nyereséget tudott produkálni, folyamatosan nőtt, terjeszkedett. Volt olyan év, amikor egy esztendő alatt 2500 lakást építettünk fel, ebből ezret Szegeden. A mi dolgozóink derekas munkájának köszönhető, hogy számos iskola, középület, sport- és gazdasági létesítmény is nőtt a földből – összegezte tömören a délépés eredményeket Sipos Mihály. Amikor pedig közbevettem, hogy a ma élők már korántsem ítélik meg olyan egyértelmű sikerként a Délép által felhúzott panelvilágot, így válaszolt:

– Nézze, a hatvanas, hetvenes és nyolcvanas években azt várták el tőlünk, hogy minél több családnak juttassunk új otthonokat, elfogadható áron. Erre a panolos technológia kínálta a legalkalmasabbnak, s tervezőink mindent megtettek annak érdekében, hogy ebből az építési módból a lehető legjobbat hozzák ki. Elsők között színeztük a házakat, a Délép házgyarában idővel már nagy erkélyes otthonok készültek. Egyébként is úgy vélem, nem lehet a mai kor igényei szerint megítélni a hetvenes években készült házakat. Gondoljon csak bele, akkor a családok nagy része szoba-konyhás, komfort nélküli lakásokból költözött hiedeg, meleg vizes, tapétás, szőnyegpadlós, távfűtéses összkomfortba, s ez igenis hatalmas előrelépésnek számított. Megjegyzem, a sokat bírált panel az akkori építési normáknak mindenben megfelelt, s állítom, hogy ezek a házak még kétszáz év múlva is állni fognak, csupán gépészeti berendezé-

Sipos Mihály szerint a panelházak még kétszáz év múlva is állni fognak

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

seiket kell felújítani, s a szigetelésüket kell megoldani.

Ott volt a fontos döntéseknél

Sipos Mihály kitért arra, hogy a cég belső élete is folyamatosan formálódott.

– Én voltam az első nagyvállalati vezető, aki egyes részfeladatok teljesítése esetén prémiumban részesítette a dolgozóit. Volt, amikor táskában vittem ki a pénzt a munkásoknak, hogy ne kelljen még a irodaházig se bemenniük a forintokért. Komócsin Mihály jól le is szidott érte, mondván, mit szórom én egy állami vállalat pénzét. Én meg azt válaszoltam: nézze, Komócsin elvtárs, én csak azt fizetem ki a munkásnak, amiért megdolgozott. Egyébként is: a vállalat irányítását csak bízva rám, amíg nyereséget produkálunk. Sokan azt állítják, Komócsin akkora úr volt abban a világban, hogy nem lehetett vele vitatkozni. Erre azt mondom, én bizony sokszor összeakaszkodtam vele, de mégsem váltottam le. Talán, mert úgy látta, nem találta helyettem jobbat – emlékezett Sipos Mihály, aki azt sem tagadta: a megyei pártbizottság tagjaként jómaga is ott ült a legfontosabb döntések meghozói között.

– Mondhatnak bármit ellenégeim, mert annyi év alatt minden bizonnyal ilyenekre is

KOVÁCSMESTER ÉPÍTÉSZ FIA

Sipos Mihály 1928-ban született Szarvason. Apja kovácmester volt, akárcsak nagyapja. A Délép későbbi vezére szülővárosában érettségizett, úgy, hogy közben kitanulta hadifogságban lévő apja szakmáját is, s vezette a kovácműhelyt. Az ötvenes évek elején Sipos Mihály a fővárosba került, dolgozott a mélyépítési tervező vállalatnál, s munkája mellett elvégezte a műszaki egyetemet, építész-mérnöki diplomát szerzett. Nem sokkal később Szegedre költözött, a Szegedi Tervező Vállalatnál kapott munkát, majd egyik alapítója lett a Csomitervnek. Komócsin Mihály pártvezető felkérésére vállalta el, hogy az akkor veszteséges ÉM Csongrád Megyei Állami Építőipari Vállalat élére áll. A céget az ő ötlete alapján keresztelték át Dél-magyarországi Építőipari Vállalattá (Délép) 1970-ben. Miután a cég magába olvasztotta a mélyépítéssel foglalkozó Alépet, 1975-ben már a Dél-magyarországi Magas- és Mélyépítő Vállalat vezérigazgatója lett Sipos Mihály, egészen nyugdíjazásáig, 1987-ig. Ezt követően Budapesten dolgozott tanácsadóként, majd Szegedre visszatérve saját vállalkozást alapított, káeftéje ma is építkezésekkel foglalkozik.

szert tettem, de én nem éltem vissza ezzel a hatalommal, nem loptam össze magamnak semmit, előfordult olyan esztendő, amikor nyolcvanadik voltam a Délép fizetési listáján.

Hogy a nyolcvanas évek végére akkor mégis miért lett annyi haragosa, s miért került a támadások keresztútjába? Ezt Sipos Mihály így kommentálta:

– Sok volt az irigyem. Folyamatosan piszkáltak, én meg úgy döntöttem, nem csatázom tovább, inkább nyugdíjba megyek. Így aztán már nyugdíjas-ként nézhettem végig, hogyan esik darabjaira egy annyi munkával felépített vállalat. Mondhatom, igencsak fáj a szívem. Ma is azt álítom, nagyon hibás

döntés volt parancsszóval szétveretni a nagyvállalatokat, kitalálni a jelszót, kis országnak kis cégek kellenek. Miért nem bízták ezt a piacra? Az életképtelen vállalkozások úgyis tönkrementek volna, de meggyőződésem: a Délép, korszerűsítve, felhasználva az új technológiákat és építőanyagokat, állta volna a versenyt. Már akkor számtalan külföldi megrendelésünk volt, jómagam egy magyar-francia vegyes vállalat létrehozásában gondolkodtam, ami Nyugat-Európában, éppen az olcsóbb magyar munkaerő miatt teret hódíthatott volna. Ehelyett merre fordult a világ? Kis magyar építőipari cégek próbálták felvenni a versenyt a

multikkal, s csodálkozunk, hogy ebben a harcban alulmaradtak.

Ezután sem szakad el a szakmájától

Beszélgetésünk végén Sipos Mihály már sorra illesztette egymás mellé bíráló mondatait. Elmondta: a fejlődés ellenére ma is számtalan minőségi kifogás merül fel az építkezéseken. A vállalkozások körbetartozásai sok kis céget a csődbe juttathatnak, a tőkeszegény kis- és középvállalkozások egyszerűen képtelenek megbirkózni a sokszor hatvan napnál is hosszabb fizetési határidőkkel, miközben feketemunkások árasztották el az építőipart, egymást érik a perek, a sokszor átláthatatlan alvállalkozói rendszerben égbe szöktek az árak.

– Egyszóval van baj bőven. Meg az is fáj, hogy az egészségem sem a régi, megkoptak már az izületeim, meg a csontjaim. Ezért is határoztam úgy, hogy ez év végén befejezem aktív munkámat, s 77 évesen most már tényleg nyugdíjba vonulok. De abban biztos lehet, hogy halálig nem szakadok el az építészettől, mert engem még úgy neveltek, hogy a munka ad értelmet az ember életének. Nagyon sajnálom, hogy sok mai fiatal ezzel az igazsággal nem ismertetnek meg a szülei – köszönt el tőlem Sipos Mihály.

BÁTYI ZOLTÁN

Olaszország a világörökség listavezetője

Olaszország lett a világörökség listavezetője, miután az UNESCO Világörökség Bizottsága a dél-afrikai Durbanban tartott legutóbbi ülésén úgy döntött, hogy Siracusa és Pantalica barlangsrúdjai is méltók a címre. Negyven ilyen elismeréssel a világ egyetlen országa sem büszkélkedhet.

A szakértők azzal indokolták döntésüket, hogy a siracusai kolónia, ahol előzőleg kifejlődött Pantalica történelem előtti civilizációja, a Földközi-tenger térségének nagy központjává vált, megelőzve olyan vetélytársakat, mint Karthago vagy Athén. Siracusa a görög kortól a barokkig kivételes egyetemes értéket képvisel – írta a Corriere della Sera című olasz napilap.

A lista júliusban 49 új kulturális és természeti kincssel gazdagodott. Köztük vannak Norvégia nyugati partjainak fjordjai, a panamai Coiba nemzeti parkja, Macao történelmi műemlékei, az oroszországi Jaroszlavl régi városközpontja és a híres katalán építészek, Gaudínak a korábbi három mellett további négy műve, a Casa Vicens, a Casa Batlló, amely formái és színei miatt Barcelona egyik turisztikai látványossága lett, a Sagrada Família katedrális homlokzata és kriptája, valamint a Santa Coloma de Cervello Güell templomának sírboltja.

VÁRJUK a humoros, a kemoly, a megható, a különleges és a hétköznapi fotókat rövid kísérőszöveggel a **06-30/30-30-443**-as telefonszámon vagy az **mms@deltmagyar.hu** e-mail címmel! Kérjük, írja meg nevét és lakhelyét! A legjobbakat megjelentetjük!

■ **Kezdődhet a grillparti**

Bodrogi Attila, Vásárhely

■ **Végre egy bokor**

■ **Lassan elkészül a báli frizurám**

Vörös Ferencné, Szeged

■ **A számítógépnek is melege van**

■ **Úszóedzés**

Csáki Barbara, Szeged

■ **Álom, édes álm**

Czikolai Gáborné, Szeged

■ **Megmutatom, hogy kell síni**

Kedves Olvasó! A megjelenéshez a beküldött egyetértésen kívül a képen látható személy (kiskoriánál a törvényes képviselő) hozzájárulása szükséges.

DÉLMAGYARORSZÁG DÉLVILÁG

A DÉLMAGYARORSZÁG és a DÉLVILÁG kommunikációs partnere a T-Mobile Rt.

T-Mobile Partner